

Dagvattenpolicy

Övergripande inriktningsdokument

Antagen av kommunfullmäktige 2015-03-16, § 120
Giltighetstid 2015-03-16—2018-12-31

Beslutshistorik

Gäller från 2015-03-16

Ändring av kommunfullmäktige

Förvalterskap¹

- Inom kommunstyrelsens ansvarsområde, samhällsbyggnadsförvaltningen

Uppföljning

Hur: En genomgång för eventuell revidering ska ske med fyra års intervall, sammankallande är samhällsbyggnadsförvaltningen.

När: - 8 månader innan giltighetstiden upphör.

¹ Förvalterskapet innebär ansvar för att

- dokumentet efterlevs
- är tillgängligt
- följa eventuellt ändrade förutsättningar för dokumentet
- dokumentet följs upp och revideras
- dokumentet är aktuellt och uppdaterat

Innehåll

Beslutshistorik	2
Förvaltarskap	2
Uppföljning	2
Inledning	4
Revidering	4
Bakgrund	4
Dagvatten	4
Policy för dagvattenhantering	5
Riktlinjer för att uppfylla policyn	5
Ansvarsfördelning för dagvattenhantering	6
Kommunstyrelsen	6
Planeringsskede	6
Bygg- och miljönämnden	6
Allmänt	6
Planeringsskede	6
Bygg- och anläggningsskede	6
Service- och tekniknämnden	7
Planeringsskede	7
Bygg- och anläggningsskede	7
Driftskede	7
Katrineholm Vatten och Avfall AB	7
Allmänt	7
Planeringsskede	7
Bygg- och anläggningsskede	7
Driftskede	8
Fastighetsägare	8
Verksamhetsutövare	8
Väghållare	8
Ordlista	8

Inledning

I denna policy redovisas riktlinjer för dagvattenhantering i Katrineholms kommun. Här redogörs för hur avledning och uppsamling av dagvatten ska ske i planlagt område eller i område som omfattas av Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412).

Policyn gäller både vid nyproduktion och vid ändrad markanvändning samt vid drift, underhåll och åtgärder i samband med renovering och ombyggnad i befintlig miljö. Policyn klargör ansvarsfrågorna och ökar medvetenheten för dagvattenfrågan för olika aktörer vid olika skeden av samhällsbyggnadsprocessen. Med policydokumentet som grund, ska en handlingsplan för hantering av dagvatten inom Katrineholms kommun tas fram.

Policyn förordar öppet, lokalt omhändertagande av dagvatten, så kallat LOD. Det innebär att dagvattnet ska hanteras lokalt inom det område där det bildas och därmed minimera behovet av bortledning och även minimera risken för förorening av vattnet. Förutsättningar för dagvattenlösningarna ska hanteras tidigt i kommunernas planarbete och vattnet ska ses som en resurs i stadsbyggandet.

Dagvatten ska inte blandas med spillvatten och det ska inte ledas till de kommunala reningsverken. Reningsverken är konstruerade för att rena spillvatten från främst kväve och fosfor. Förorenat dagvatten innehåller vanligen främst tungmetaller och oljerester vilket kräver andra sorters reningsanläggningar.

Våra sjöar och vattendrag belastas i dagsläget av miljöskadliga ämnen och näringsämnen, som bl.a. kommer från dagvatten. Det är därför viktigt att på olika sätt arbeta för att minska föroreningarna i dagvattnet. Framtagandet av denna dagvattenpolicy är ett led i detta arbete.

I slutet av dokumentet finns en ordlista som förklarar många av de fackbegrepp och definitioner som förekommer i texten.

Revidering

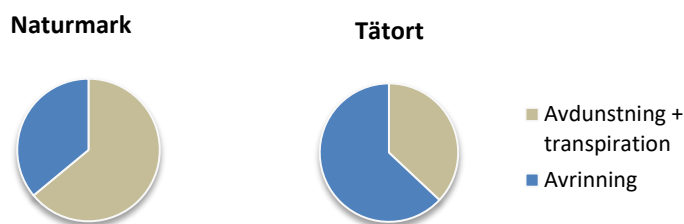
Dagvattenpolicyn ska vara ett levande dokument och ska vid behov revideras. En genomgång för eventuell revidering ska ske med fyra års intervall, sammankallande är samhällsbyggnadsförvaltningen.

Bakgrund

Dagvatten

Dagvatten definieras som regn, smältande snö eller uppträngande grundvatten som tillfälligt rinner över hårdgjorda ytor som tak, gator, parkeringar och torg med mera.

Under naturliga förhållanden tas regn- och smältvatten upp av växtlighet, avdunstar från ytan eller rinner på ytan och infiltrerar i marken innan det når sjöar, vattendrag och grundvatten. I och med att städer byggs och växer förändras nederbördens naturliga avrinningsförhållanden och samtidigt förändras även vattnets kretslopp i området, se figur 1. Vattnet kommer inte längre i kontakt med naturen utan leds nu istället snabbt bort på markyta och via ledningar till reningsverk, sjöar och vattendrag.

Figur 1. Förändring av vattnets naturliga avrinningsförhållande vid markexploatering (Länsstyrelsen Skåne, PlanPM Dagvatten, 2009)

Dagvattenfrågan var från början endast ett kvantitetsproblem. Det gällde att få bort dagvattnet för att undvika översvämningar. Senare började även kvaliteten på dagvattnet ses som ett problem och för att förbättra denna inriktades en stor del av arbetet på att minska planerad och ovidkommande tillförsel av spillvatten ut på dagvattennätet. Sedan prestanda och säkerhet i ledningsnät och pumpstationer höjts har turen kommit till dagvattenhanteringen i sig. Dagvattnets kvalitet och hantering har stor betydelse för vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag.

De eventuella framtida klimatförändringarna riskerar att medföra ökade regnmängder, vilket ytterligare ökar avrinningen och kan medföra behov av ökad kapacitet i dagvattennätet.

Policy för dagvattenhantering

Dagvattnet ska alltid vara en resurs i stadsbyggandet, och användas för att höja naturvärden, ge ökad biologisk mångfald, ge möjlighet till rekreation och lek, samt höja de arkitektoniska värdena.

Riktlinjer för att uppfylla policyn

1. Lokalt omhändertagande av dagvattnet (LOD) ska i första hand väljas.
2. Påverkan på den naturliga vattenbalansen ska minimeras vid exploatering/byggnation.
3. Öppna dagvattenlösningar ska i första hand tillämpas (Öppna dagvattenlösningar ska inte tillämpas när marken är förorenad och risken för utlakning är stor, eller när det finns risk att man förorenar ett område som är, eller bör vara, skyddat infiltrationsområde för en vattentäkt).

4. Förorening av dagvatten ska förebyggas redan vid källan.
5. Om dagvatten har förorenats, så ska det om möjligt inte blandas med renare dagvatten.
6. Förorenat dagvatten ska vid behov renas (Behovet avgörs i varje enskilt fall, beroende på t.ex. recipientens känslighet).

Ansvarsfördelning för dagvattenhantering

Kommunstyrelsen

Planeringsskede

- Bevaka och tillföra gestaltningskunskaer till planeringen av dagvattenanläggningar.
- Bevaka dagvattenfrågor i översiktsplaner, fördjupade översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser.

Bygg- och miljönämnden

Allmänt

- Tillsyn enligt miljöbalken innebärande att med hjälp av information, rådgivning eller myndighetsbeslut se till att förorenat dagvatten vid behov renas.
- Att vid anmälningsärenden särskilt ha dagvattenfrågan i beaktande samt ställa krav vid behov.
- Att vid anmälningsärenden och tillståndsprövningar enligt miljöbalken, via remisser och samråd, lyfta fram dagvattenfrågan och kommunens dagvattenpolicy.

Planeringsskede

- Delta i planläggning för att bevaka att krav i miljöbalken uppfylls.
- Bevaka så att hänsyn tas till vattenskyddsområden.
- Delta i planläggning med synpunkter på dagvattenanläggningen och hanteringen.
- En dagvattenhanteringsplan ska upprättas och redovisas vid behov.
- Områdets geotekniska och hydrogeologiska förutsättning ska undersökas för att fastställa vilken typ av dagvattenhantering som är lämplig.

Bygg- och anläggningsskede

- Bevaka hur dagvattenhanteringen utformas ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt i samband med bygglovshantering.

Service- och tekniknämnden

Planeringsskede

- Bevaka och tillföra kunskap om dagvattenfrågorna tidigt i planprocessen.
- Bevaka och tillföra gestaltningskunskaper till planeringen av dagvattenanläggningar.
- Bevaka dagvattenfrågor i den översiktliga planeringen.

Bygg- och anläggningsskede

- Se till att rätt materialval och utförande för allmän platsmark genomförs.

Driftskede

- Ansvara för att så mycket som möjligt av dagvatten från vägområden infiltreras i mark eller avleds i öppna diken.
- Utredda och utföra förbättringar i det ytliga dagvattensystemet för kommunala gator.
- Underhålla dagvattenbrunnar och eventuella reningsanläggningar där kommunen är driftshållare.
- Utveckla och underhålla det ytliga dagvattensystemet för allmän platsmark.

Katrineholm Vatten och Avfall AB

Allmänt

- Utveckla och förbättra det befintliga ledningsnätet för dagvatten.
- Utredda och utföra förbättringar i dagvattensystemet för att minska negativ påverkan på recipienterna.

Planeringsskede

- Ansvara för att åtaganden för att reglera drift- och underhållsansvar samt kostnadsfördelning för dagvattenanläggningen träffats innan start av exploatering.
- Bevaka tekniska lösningar för dagvatten och tillföra kunskaper om dagvattenfrågor tidigt i planprocessen.
- Bevaka så att hänsyn tas till vattenskyddsområden.

Bygg- och anläggningsskede

- Se till att allmänna dagvattenanläggningar byggs så att de kan upprätthålla avsedd funktion och kondition.
- Skapa driftinstruktioner för de allmänna dagvattenanläggningarna.

Driftskede

- Drift och underhåll av allmänna dagvattenanläggningar.

Fastighetsägare

Den som äger mark har ansvar för det dagvatten som uppkommer på den egna fastigheten. Vid en ev. förorening kan kontroll, provtagning och uppföljning bli aktuell, beroende på beslut från tillsynsmyndigheten.

Verksamhetsutövare

En verksamhetsutövare ska minimera risken att förorena dagvattnet eller orsaka andra dagvattenproblem. Vid en ev. förorening kan kontroll, provtagning och uppföljning bli aktuell, beroende på beslut från tillsynsmyndigheten.

Väghållare

En väghållare har skyldighet att på/vid sina vägar:

- Ansvara för att så mycket som möjligt av dagvatten från vägområden infiltreras i mark eller avleds i öppna diken.
- Underhålla öppna diken och trummor.
- Underhålla dagvattenbrunnar.
- Rena förorenat dagvatten när behov finns.

Ordlista

Anläggning	Byggnadsverk som inte kan definieras som husbyggnad, till exempel vägar, broar och dammar.
Avloppsvatten	Gemensam benämning för spillvatten, dagvatten och dräneringsvatten.
Bräddning	När obehandlat vatten går rakt ut i recipienten på grund av för stor kapacitetsbelastning i systemet.
Dagvatten	Regnvatten eller smältvatten som rinner av från markytan, vägar, takytor m.m.
Detaljplan	Juridiskt bindande dokument som reglerar markens användning och bebyggelse.
Dränering	Avvattning av till exempel jord eller byggnader genom avledning av vatten.
Exploateringsavtal	Civilrättslig överenskommelse mellan markägare och kommun. Upprättas vanligen i samband med upprättande

av detaljplan.

Fördröjning	Utjämning av dagvattenflöde innan det når recipient.
Geotekniska och hydrogeologiska förutsättningar	Klarlägga jord-, berg- och grundvattenförhållanden på en plats samt bestämma egenskaperna hos jord, berg och grundvatten.
Grundvatten	Vatten som helt fyller hålrum i jord och berg. Vatten som finns under markytan.
Hårdgjord yta	En yta som är tät så vatten inte kan infiltrera ner i marken under.
Infiltration	Inträngning av vätska i poröst eller sprickigt material, till exempel vattens inträngning i jord eller berg. Vattnet sprids över markytan för att infiltrera ner i markvattenzonen och i huvudsak tas upp av växtligheten.
LOD - Lokalt omhändertagande av dagvatten	Dagvatten från enskilda fastigheter eller grupper av fastigheter tas omhand inne på privat mark. Detta kan åstadkommas genom infiltration och avdunstning eller genom fördröjning av dagvattnet.
Perkolation	Långsam rörelse (hos vatten) genom lager av vattenomättat, poröst material. Vattnet leds ner i stenfyllnader från vilka vattnet får perkolera ut i omgivande marklager.
Policy	Grundprinciper för en organisations handlande i en viss fråga.
Recipient	I detta fall: sjö eller vattendrag som tar emot dagvatten.
Spillvatten	I regel förorenat vatten från hushåll, industri, arbetsplats, serviceanläggning med mera.
Tungmetall	Metaller vars densitet överstiger 5 g/cm^3 . Till de vanligaste hör bland annat kvicksilver, kadmium, bly, koppar, zink och krom.
Ytlig dagvattenavledning	Dagvattnet avleds på ytan så det är i kontakt med och påverkas av solljus, växtlighet och mark. Till exempel i diken, bäckar, dammar och våtmarker.
Öppna dagvattenlösningar	Ett övergripande begrepp som omfattar allt omhändertagande av dagvatten som inte sker genom traditionell avvattning i slutna ledningssystem.

Översiktplan

Planinstitut enligt plan- och bygglagen över en hel kommun som i stort anger hur mark- och vattenområden långsiktigt är avsedda att användas samt hur bebyggelseutvecklingen bör ske.
